

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/107/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2112210529
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Čimo
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2112210529.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci žalobcu: G. O., nar. XX. F. XXXX, bytom G., K. XX, zastúpeného advokátom: JUDr. Gabriel Stanislavský, Trnava, Hlavná 29, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o 3.541,79 eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo 14. marca 2013 č. k. 8C/59/2012 - 80 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **r u š í** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu (inak žalobu, ktorou sa žalobca proti žalovanému domáhal zaplatenia majetkovej ujmy 3.541,79 eur a nemajetkovej ujmy 509,64 eur s tým, že v časti nemajetkovej ujmy bolo konanie zastavené právoplatným uznesením Okresného súdu Trnava z 11. januára 2013 č. k. 8C/59/2012-74, teda ku dňu rozhodovania napadnutým rozsudkom predmetom konania zostala už len požiadavka na zaplatenie 3.541,79 eur) s tým, že o náhrade trov konania rozhodne samostatne. Právne svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil ust. § 1 ods. 1 a 2, § 2, § 3, § 4, § 5 ods. 1 a 2, § 9, § 10, § 25 a § 26 ods. 1 (správne len § 26) zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej tiež len „SZoZŠ“ alebo „starý zodpovednostný zákon“); § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež len „NZoZŠ“ alebo „nový zodpovednostný zákon“) a § 442 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení); vecne potom názorom, že nárok žalobcu na náhradu škody, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku nezákonného rozhodnutia vyšetrovateľa o vznesení obvinenia a rozhodnutím o väzbe, nie je opodstatnený a teda že žaloba nie je vo vzťahu k predmetným rozhodnutiam dôvodná. V časti o trovách konania svoje rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 151 ods. 1 a 3 a § 155 ods. 1 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a vecne uplatnením si náhrady trov konania ku dňu vyhlásenia napadnutého rozsudku účastníkmi konania, avšak bez ich vyčíslenia.

Proti tomuto rozsudku podal v celom jeho rozsahu včas odvolanie žalobca s návrhom na jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Mal za nesporné, že základom oslobodzujúceho rozsudku bola skutočnosť, že celé trestné stíhanie (od začatia trestného stíhania, vznesenia obvinenia, vzatia do väzby a podania obžaloby) bolo postihnuté vadou spočívajúcou v porušení zákona zo strany orgánov činných v trestnom konaní, keďže nezákonne vykonaný dôkaz (rekognícia) bol podkladom pre všetky úkony, ktoré následne viedli k vzneseniu obvinenia, vzatiu do väzby a následnému podaniu obžaloby. Nebyť porušenia zákona v tomto štádiu trestného konania nebol by dôvod k tomu, aby bolo vznesené obvinenie žalobcu a následne vydané rozhodnutie o jeho vzatí do väzby, keď neexistoval zákonným spôsobom získaný dôkaz na podozrenie, že skutok spáchal žalobca, ktorý od začiatku popieral spáchanie skutku. Za rozporuplné a ničím neodôvodnené považuje odvolateľ i tvrdenie súdu, že si svoju väzbu údajne zavinil sám. Naopak v čase vydania rozhodnutia o väzbe viedol riadny život

pracujúceho človeka, žil usporiadaným rodinným životom a jeho predchádzajúce porušenie zákona spred 20 rokov bolo zahladené, takže sa na neho malo hľadieť, ako by v minulosti ani nebol trestaný.

Odvolaací súd prejednal podľa § 212 ods. 1 a ods. 2 písm. b/ O. s. p. v medziach odvolania žalobcu celú vec (pretože pominúc napadnutie rozsudku žalobcom v celom rozsahu malo už napadnutie rozhodnutia vo veci samej za následok potrebu vyporiadania sa aj so správnosťou na tomto závislého rozhodnutia o trovách konania) a to podľa § 214 ods. 2 O. s. p. bez pojednávania, keď tu síce šlo (primárne) o vec samu, zároveň však i o nemožnosť rozhodovania odvolacieho súdu v tejto veci s konečnou platnosťou, zapríčinenú pomerne závažným procesným pochybením (či skôr opomenutím) súdu prvého stupňa, majúcim za následok, že i napadnutý rozsudok bolo nutné považovať za výsledok zmätočného konania.

Žalobca v žalobe (č. I. 1 spisu) označil žalovaného spôsobom: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné nám. 13, 813 11 Bratislava, v doplnení žaloby (č. I. 30) potom spôsobom: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, Župné nám. 13, 813 11 Bratislava.

Podľa § 92 ods. 1 O. s. p. na návrh účastníka môže súd pripustiť, aby do konania vstúpil ďalší účastník. Súhlas toho, kto má takto do konania vstúpiť, je potrebný, ak má vystupovať na strane navrhovateľa. Podľa odseku 4 rovnakého ustanovenia za súhlasu účastníkov môže súd pripustiť, aby navrhovateľ alebo odporca z konania vystúpil a aby na jeho miesto vstúpil niekto iný, pričom ak má byť takto zamenený navrhovateľ, treba, aby s tým súhlasil i ten, kto má na jeho miesto vstúpiť.

Podľa § 19 O. s. p. spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

Podľa § 18 ods. 1 O. z. spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby a podľa § 21 takéhoto zákona pokiaľ je účastníkom občianskoprávných vzťahov štát, je právnickou osobou.

Podľa § 3 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy (v znení neskorších zmien a doplnení) v Slovenskej republike pôsobia ministerstvá (s ich výpočtom obsiahnutým v takom ustanovení), na ktorých čele je člen vlády; podľa písm. g/ takého ustanovenia jedným z ministerstiev je i Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky a napokon podľa § 35 ods. 1 takéhoto zákona ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy sú právnické osoby.

Podľa § 21 ods. 4 vety prvej O. s. p. za štát pred súdom koná štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi alebo právnická osoba, ktorá je oprávnená podľa osobitného predpisu.

Podľa § 25 ods. 1 SZoZŠ (inak ustanovenia tvoriaceho súčasť zákona prijatého na jednej strane ešte v období deklarovania politického usporiadania štátu za socialistické, na druhej strane i v období existencie federatívneho usporiadania niekdajšieho Československa a napokon ustanovenia nadpísaného „Štát a orgány vystupujúce v jeho mene“) za škodu spôsobenú rozhodnutím zodpovedá podľa tohto zákona Československá socialistická republika (od 29. marca 1990 na základe ústavného zákona č. 81/1990 Zb. Česko-slovenská federatívna republika a od 23. apríla 1990 do 31. decembra 1992 na základe ústavných zákonov č. 101/1990 Zb. a č. 542/1992 Zb. Česká a Slovenská Federatívna Republika), ak rozhodnutie vydal štátny orgán Československej socialistickej republiky (rozumej i ČSFR); v ostatných prípadoch zodpovedá Česká socialistická republika (od 6. marca 1990 na základe ústavného zákona ČNR č. 53/1990 Zb. Česká republika) alebo Slovenská socialistická republika (od 1. marca 1990 na základe ústavného zákona SNR č. 50/1990 Zb. Slovenská republika) a to isté platí aj vtedy, ak ide o škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Podľa odseku 2 takéhoto ustanovenia v právnych vzťahoch upravených v tomto zákone vystupuje v mene štátu ústredný orgán uvedený v § 9 ods. 1.

Podľa § 9 ods. 1 vety prvej a druhej SZoZŠ nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe alebo treste je potrebné vopred prerokovať s ústredným orgánom. Ak ide o rozhodnutie vydané v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní, ako aj v konaní pred štátnym notárstvom alebo miestnym ľudovým súdom, je ústredným orgánom Ministerstvo spravodlivosti tej republiky, na území ktorej má sídlo orgán, ktorý rozhodol v prvom stupni.

I podľa čl. I § 4 ods. 1 písm. a/ bodu 1. NZoZŠ vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu.

Podľa § 79 ods. 1 O. s. p. konanie sa začína na návrh. Návrh má okrem všeobecných náležitostí (§ 42 ods. 3) obsahovať meno, priezvisko, prípadne aj dátum narodenia a telefonický kontakt, bydlisko účastníkov, prípadne ich zástupcov, údaj o štátnom občianstve, pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa navrhovateľ dovoľáva, a musí byť z neho zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha. Ak je účastníkom právnická osoba, návrh musí obsahovať názov alebo obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo, ak je pridelené. Ak je účastníkom zahraničná osoba, k návrhu musí byť pripojený výpis z registra alebo z inej evidencie, do ktorej je zahraničná osoba zapísaná. Ak je účastníkom fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, návrh musí obsahovať obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo, ak je pridelené. Ak je účastníkom štát, návrh musí obsahovať označenie štátu a označenie príslušného štátneho orgánu, ktorý bude za štát konať. Ak sa návrh týka dvojstranných právnych vzťahov medzi žalobcom a žalovaným (§ 90), nazýva sa žalobou.

Podľa § 43 ods. 1 O. s. p. potom sudca alebo poverený zamestnanec súdu uznesením vyzve účastníka, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorú určí, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní a v uznesení uvedie, ako treba opravu alebo doplnenie vykonať; podľa odseku 2 vety prvej tohto ustanovenia ak účastník v lehote podľa odseku 1 podanie neopraví alebo nedoplní a pre uvedený nedostatok nemožno v konaní pokračovať, súd odmietne podanie, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania; podľa § 103 O. s. p. kedykoľvek za konania prihlíada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania) a podľa § 104 ods. 2 O. s. p. ak ide o nedostatok podmienky konania, ktorý možno odstrániť, súd urobí pre to vhodné opatrenia. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok podmienky konania odstrániť, konanie zastaví.

Napokon podľa § 221 ods. 1 O. s. p. súd (odvolací - pozn. odvolacieho súdu) rozhodnutie (súdu prvého stupňa - opäť pozn. odvolacieho súdu) zruší, len ak ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania (písm. b/ ustanovenia) alebo ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (písm. f/).

Z obsahu spisu potom vyplýva, že týmito ustanoveniami (citovanými odvolacím súdom) sa súd prvého stupňa neriadil.

Pri vyjdení z ich obsahu a to najmä ust. § 92 O. s. p. tak treba súdu prvého stupňa predovšetkým vytknúť, že nevenoval dostatočnú pozornosť podaniu žalobcu označenému za doplnenie podania (č. I. 30), pokiaľ sa toto týkalo zmeny v okruhu účastníkov konania a že toto podanie neposudzoval predovšetkým podľa jeho obsahu a nepokúšal sa aj o postihnutie jeho skutočného zmyslu (a v rozsahu, v akom to bolo možné, aj o jeho opravu). Prejav záujmu žalobcu na nasmerovaní žaloby aj proti Slovenskej republike (štátu) bolo treba považovať za označenie takejto osoby za účastníčku konania (žalovanú) i s povinnosťou priradenia k takejto osobe aj štátneho orgánu, majúceho za štát konať. Takýto záujem bolo by však potrebné náležite objasniť (či si žalobca želá zapojenie popri pôvodne žalovanej právnickej osobe aj zapojenie štátu, alebo má štát nastúpiť na miesto pôvodnej žalovanej právnickej osoby) a pre prípad jeho potvrdenia viesť žalobcu aj k oprave príslušného podania (v ktorom síce je potrebné priradiť k takejto osobe aj štátny orgán, majúci za štát konať, avšak nie tak, aby v dôsledku uvedenia pomlčky medzi štát a štátny orgán, majúci za štát konať, v konaní vystupoval kríženec štátu a ministerstva).

Právna úprava vystupovania štátu ako právnickej osoby sui generis (svojho druhu) či už v hmotnoprávných vzťahoch, alebo pri uplatňovaní určitých nárokov v súdnom konaní, resp. pri bránení sa požiadavkám iných osôb (podľa toho, či štát má v konaní vystupovať ako žalobca alebo naopak ako žalovaný) totiž nutne musí reflektovať to, že i keď všetky právnické osoby (teda i štát) sú púhymi právnymi konštrukciami (na rozdiel od osôb fyzických, čiže reálnych osôb literárne pomenovateľných za „osoby z mäsa a kostí“), štát má aj medzi takýmito právnymi konštrukciami do istej miery jedinečné postavenie. Táto jedinečnosť tu spočíva najmä v tom, že každý štát nadaný (z titulu svojho statusu právnickej osoby) spôsobilosťou mať práva a povinnosti (podľa tzv. hmotného práva), resp. byť účastníkom občianskeho súdneho konania (podľa práva procesného) má síce svoj názov (obvykle vyplývajúci zo základného

zákona štátu, ktorým je Ústava), na rozdiel od iných právnických osôb však z povahy veci nemôže mať tiež svoje sídlo (v zmysle rešpektovaných, i tu sa však postupom času vyvíjajúcich definícií podávaných najmä predpismi obchodného práva, podľa ktorých sídlom je adresa zapísaná v určitom registri a adresou sa rozumie názov obce s uvedením jej poštového smerovacieho čísla, názov ulice alebo iného verejného priestranstva a orientačné číslo, prípadne súpisné číslo, ak sa obec nečlení na ulice - tu por. najmä § 2 ods. 3 a 4 Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení). Taktiež tu ale nie je celkom jednoznačne identifikovateľný ten, kto by v príslušnej veci mal za štát v konaní vystupovať. Kým u ostatných právnických osôb toto obvykle nečiní zásadné obtiaže a spravidla všetky fyzické osoby robiace úkony v mene právnickej osoby odvodzujú takéto svoje oprávnenie od štatutárneho orgánu právnickej osoby, u štátu i s prihliadnutím k princípu del'by mocí v ňom jednak nie je zrejmé, komu by postavenie jeho štatutárneho zástupcu malo prislúchať, okrem toho však i snaha priznať takéto postavenie len jednej konkrétnej fyzickej osobe (napr. prezidentovi, ak je štátovým usporiadaním republika, o aký prípad ide aj v prípade štátneho útvaru zahŕňajúceho i sídla súdov oboch stupňov v tejto veci) by musela naraziť na problémy spojené či už s nutnosťou zapájania aj takejto osoby do neodhadnuteľného počtu súdnych konaní alebo prinajmenšom s ustanovením mechanizmu odvodzovania oprávnení iných osôb na konanie v mene štátu od takejto osoby.

Práve na vyššie približenú osobitosť úprava procesného práva reaguje ako ustanovením takého spôsobu konania za štát, pri ktorom prakticky do pozície jeho štatutárneho orgánu (štátu) vsadzuje určitý štátny orgán v rozsahu pôsobnosti takéhoto orgánu zverenej mu osobitnými predpismi (ktorými predpismi sú okrem už vyššie čiastočne citovaného tzv. kompetenčného zákona - t. č. zákona č. 575/2001 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, aj ďalšie predpisy obvykle na úrovni zákona, vyporiadávajúce sa s prípadnou potrebou zúčastnenia štátu v právnych vzťahoch a tiež v súdnom konaní), tak aj vymedzením už za jednu z náležitostí návrhu (žaloby) sledujúceho zapojenie štátu do súdneho konania nielen označenie samotného štátu, ale i štátneho orgánu, ktorý takto má za štát konať.

Vyššie opísaná osobitosť (existujúca tu inak už od kodifikácie občianskeho procesného práva) však prinajmenšom od čias zadanovania aj ústredných orgánov štátnej správy (ministerstiev) za právnické osoby (pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 575/2001 Z. z. sa totiž zákonodarca takémuto výslovnému označeniu vyhýbal, podobne ako je to dodnes u iných osôb, ktorým ale zákon priznáva viaceré práva a povinnosti a takto logicky aj spôsobilosť tieto mať - napr. i u súdov) nesie so sebou nutnosť venovania zvýšenej pozornosti spôsobu označovania účastníkov súdnych konaní už len z toho dôvodu, že tu do konania celkom špecificky majú byť zapojené až dve právnické osoby (1. štát a 2. ministerstvo či iná právnická osoba majúca konať za štát) a už z označenia v žalobe (majúceho byť následne prevzatého aj do rozhodnutia súdu) musí byť preto mimo akúkoľvek pochybnosť jasné, ktorá z takýchto osôb má vystupovať v postavení účastníka a ktorá len v postavení zástupcu (reprezentanta) účastníka.

To je i dôvod, pre ktorý nemôže obstať označenie, aké sa vyskytlo aj v prejednávanej veci a to nielen v doplnení žaloby, ale v dôsledku jeho ponechania súdom prvého stupňa prakticky bez povšimnutia tiež v úvodnej časti napadnutého rozsudku.

Spojenie dvoch označení pomlčkou (označovanou ešte v časoch sporov týkajúcich sa štátového usporiadania na úrovni niekdajšej československej federácie a vrcholiacich tzv. pomlčkovou vojnou tiež za spojovník alebo rozdeľovník - podľa toho, ktorú interpretáciu v rámci prijímania ústavného zákona č. 81/1990 Zb. zástanca príslušného označenia hájil) totiž bez ohľadu na vyššie ozrejmenej rôznosť pomenovania príslušného interpunkčného znamienka tradične vyjadruje výraz prinajmenšom istej jednoty oboch častí označenia (čo nepochybne možno ilustrovať práve na už spomenutom prípade hoc aj len veľmi krátky čas existujúceho označenia federatívne usporiadaného spoločného štátneho útvaru Českej republiky a Slovenskej republiky, inak bez ambície rozriešiť spor, či takéto označenie a samotný spor oň znamenali začiatok konca federácie alebo začiatok budovania vzťahov partnerských štátov federácie na inej úrovni - nech aj história dala nakoniec za pravdu prvej z takýchto interpretácií), v tu uvažovanej právnej dimenzii problému však zároveň predstavuje tiež vyjadrenie stavu, pri ktorom status osoby s príslušnými spôsobilosťami prislúcha ako jednotlivým častiam útvaru vzniknutého zložením, tak i zloženému útvaru (keďže postavenie štátu ako právnickej osoby podľa § 21 O. z. bez možnosti akejkoľvek diskusie v tomto smere patrilo ako Českej republike a Slovenskej republike na jednej strane, tak i federatívne štátne útvary istý čas nesúcemu názov „Česko-slovenská federatívna republika“ na strane druhej).

O takýto prípad ale u označenia použitého v prejednávanej veci nejde.

I keď postavenie právnickej osoby a teda aj osoby so spôsobilosťou mať práva a povinnosti a tiež spôsobilosťou byť účastníkom konania evidentne patrí ako štátu (tu nesúcemu názov „Slovenská republika“), tak i príslušnému rezortnému ministerstvu (tu MS), takto to nie je aj u útvaru vzniknutého zložením názvov oboch takýchto právnických osôb, pretože „Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky“ právnickou osobou ani osobou s potrebnými (zákonom vyžadovanými) spôsobilosťami (spôsobilosťou mať práva a povinnosti a spôsobilosťou byť účastníkom konania) nie je. Rovnako tu nie je ani legitímny zámer priznať útvaru označenému práve spomínaným spôsobom spôsobilosť vystupovať v právnych vzťahoch či v súdnom konaní (keďže tu na rozdiel od výkladu zhora, týkajúceho sa dnes už len bývalého federatívneho usporiadania štátu, účel úpravy je iný a to nevytvoriť ďalší útvar s postavením právnickej osoby, ale len umožniť jednej právnickej osobe s osobitným postavením zúčastniť sa v konaní tak, že túto bude reprezentovať, teda len zastupovať iná právnická osoba). Pokus vytvoriť „subjekt“ s označením „Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti“ a u takéhoto „subjektu“ usudzovať i na existenciu príslušných spôsobilostí podľa hmotného i procesného práva tak nielenže nemôže byť v súlade s už vyššie citovanými i vyloženými ustanoveniami právnych predpisov, ale je tiež (čo aj za nutnosti vypomôcť si termínom z oblasti biológie) pokusom o vytvorenie právne nemožného kríženca dvoch právnických osôb, u ktorého je vylúčené, aby mohol v konaní vystupovať a aby za jeho účasti v konaní mohlo byť vydané také rozhodnutie, ktoré by okrem formálnej právoplatnosti sa stalo právoplatným aj materiálne a bolo i vykonateľným.

Práve tieto úvahy viedli tunajší odvolací súd už v minulosti k potrebe ustálenia, že judikatúra súdov, akceptujúca označenie napr. spôsobom „Československý štát - Okresný národný výbor ...“ (tu por. napr. závery v bode II. stanoviska uverejneného v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod R 22/82) nemôže byť použiteľnou (nad rámec dôvodov zhora i pre neodôvodnené nerešpektovanie názvu štátu vyplývajúceho z Ústavy). Ak na priblížený problém treba nazerať práve takto a platilo to už i v čase vyslovenia príslušného (viacerými súdmi však nekriticky preberaného) názoru, je to na jednej strane len ďalšie svedectvo pravdivosti deklarácie, že v rokoch 1948 až 1989 komunistický režim porušoval ľudské práva i svoje vlastné zákony (§ 1 zákona č. 480/1991 Zb. o dobe neslobody), na strane druhej potom praktický príkaz pre súdy hľadať (a i nájsť) cestu k správne (nespochybniteľnému) označeniu.

Výrazom takejto snahy je podľa názoru tunajšieho súdu záver, že záujem na účasti štátu v občianskom súdnom konaní a na vystupovaní na to povolaného štátneho orgánu len v pozícii osoby konajúcej za štát treba vyjadriť inak (než dosiaľ) a to (pri zohľadnení i špecifik slovenského jazyka) napr. uvedením označenia štátu v prvom páde a štátneho orgánu majúceho konať za štát iným spôsobom. Príklad takéhoto i procesnému právu zodpovedajúceho označenia potom Krajský súd v Trnave ešte v čase pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 273/2007 Z. z. (tej novelizácie O. s. p., ktorou bola skoršia formulácia v niekdajšom ustanovení § 21 ods. 2 zákona, vyjadrená slovami „pracovník toho štátneho orgánu, ktorého sa vec týka, alebo poverený pracovník iného štátneho orgánu“ nahradená inou v znení „štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi alebo právnická osoba, ktorá je oprávnená podľa osobitného predpisu“) sformuloval tak, že by sa mohlo uplatniť napr. v podobe „Slovenská republika (vo veci týkajúcej sa Ministerstva spravodlivosti SR ...)“ - tu por. uznesenie Krajského súdu v Trnave z 29. júna 2001 č. k. 11 Co 103/01-98; pričom práve v nadväznosti na tu spomenutú zmenu v jednom z kľúčových ustanovení základného predpisu tuzemského procesného práva (a inak aj ďalšiu zmenu § 21 O. s. p., vykonanú zákonom č. 384/2008 Z. z. s účinnosťou od 15. októbra 2008) sa skorší záver žiada korigovať napr. tak, že by tu správne označenie malo znieť „Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti SR, ...“ alebo „Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti ...“.

Nedostatok takéhoto dostatočne analytického právneho posúdenia veci a tým spôsobené uspokojenie sa súdu prvého stupňa s označením účastníka konania, proti ktorému žalobca svoje požiadavky nasmeroval v doplnení žaloby (č. I. 30), tak nutne museli mať za následok i nezachovanie správneho postupu - ktorým bol buď pokus o odstránenie takejto elementárnej vady žaloby už v úvodnom štádiu konania (podľa § 43 O. s. p.), alebo vykonanie pokusu o odstránenie nedostatku hneď dvoch podmienok sporového konania v takejto veci (1. nepochybného označenia za jedného z účastníkov konania osoby so spôsobilosťou byť účastníkom konania a 2. riadnej žaloby) ešte v priebehu konania, v oboch takýchto prípadoch však bez možnosti vecného rozhodnutia (rozsudkom), ak by k odstráneniu vady (nedostatku

podmienky konania) nedošlo. Aj predbežná nemožnosť určenia, či účastníkom, od ktorého sa niečo požaduje, je tu „žalovaná“ (právnická osoba ženského rodu), alebo naopak „žalované“ (právnická osoba rodu stredného), pritom vyplynula z netrvania na odstránení vady žaloby, v ktorej jednej z dvoch častí „subjektu“ vytvoreného neakceptovateľným zložením označení dvoch osôb (Slovenskej republiky) prislúchalo označenie v rode ženskom („tá“ republika), kým u druhej takejto časti (u MS) namieste by bolo označenie v rode strednom („to“ ministerstvo).

Odvolaciemu súdu preto za opísaného stavu vecí neostávalo iné, než o odvolaní rozhodnúť podľa § 221 ods. 1 písm. b/ a f/ a ods. 2 O. s. p. spôsobom podávajúcim sa z výroku tohto jeho uznesenia.

Povinnosťou súdu prvého stupňa tak bude v ďalšom konaní riadiť sa názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 226 O. s. p. viazaný, bez ďalšieho meškania vykonať pokus o odstránenie vady v označení účastníka, voči ktorému požiadavky uplatnené žalobou majú smerovať (keďže na takéto odstraňovanie zásadne nie je povolaný nikto iný než žalobca, pričom súd mu má v uvedenej súvislosti poskytovať len adekvátne poučenia) a podľa výsledku zvoliť ďalší postup - vrátane rozhodnutia o zámene žalovaných alebo o pripustení vstupu ďalšej žalovanej do konania (ak sa vady označenia novej žalovanej podarí odstrániť a žalobca dá najavo, ktorý z oboch možných procesných postupov preferuje), zopakovania dokazovania v prípade zabezpečenia podmienok konania, náležitého zhodnotenia výsledkov celého konania v takomto prípade (§ 132 O. s. p.) a rozhodnutia novým rozhodnutím opätovne aj o trovách konania a tiež o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.), majúci pritom na zreteli, že až do riadneho ustálenia osoby (osôb) majúcej (- ich) vystupovať na žalovanej strane sporu nemôže byť o náhrade trov konania vôbec reči (nebolo by ju komu priznať či uložiť povinnosť).

Odvolací súd však v záujme usmernenia ďalšieho postupu v konaní považuje za potrebné uviesť ešte nasledovné :

Na základe doterajšieho obsahu spisu predbežne niet dôvodu spochybňovať závery súdu prvého stupňa o pasívnej legitimácii štátu a o potrebe posudzovania nárokov žalobcu podľa oboch zodpovednostných zákonov (kde východisko treba hľadať v prechodnom ustanovení čl. I § 27 nového zodpovednostného zákona, podľa ktorého odseku 1 zodpovednosť za škodu podľa tohto zákona /rozumej NZoZŠ/ sa vzťahuje na škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona /od 1. júla 2004/ a na škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona, kým podľa odseku 2 zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi /tu rozumej najmä SZoZŠ/).

Naopak ale odvolací súd musí prisvedčiť námietke z odvolania, že odôvodnenie toho prečo mal súd prvého stupňa za to, že žalobca si zaviazal väzbu sám svojím konaním a z tohto dôvodu mu nie je možné priznať titulom rozhodnutia o väzbe z 8. apríla 2004 náhradu škody, rozhodne nešlo označiť (bezo zvyšku) za presvedčivé a preto aj tento nedostatok bude treba v ďalšom konaní odstrániť (pokiaľ súd na svojom názore i po zadržaní vyššie opísaného postupu zotrvá).

K prijatiu tohto uznesenia došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.